І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 148. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 12, 1966 No. 148. VOL. LXXIII

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 11-го серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ПОВІДОМИВ, що припиняють друк дводоларових банкнотів, бо люди не люблять їх, уважаючи, що дводолярівки приносять нещастя. Таким робом за деякий час зникнуть із обігу дводоларові банкноти, які вперше були надруковані в 1776-му році. Цих банкнотів є мало, бо тільки 139,300.000 дол., що становить одну третю одного відсотка всієї американської валюти. Але більше як половина дводолярівок лежить в банках схована, бо їх не бажає брати публіка до свого вжитку. Можливо, що збирачі грошей тепер поцікавляться дводолярівками, але вони більше цікавляться монетами, а не банкнотами.

Не буде реорганізації Державного Департаменту, — заявив педставник Бюджетового бюра Гаролд Сейдман в Палатній Підкомісії Урядових Операцій. В березні в урядових колах заявляли, що плянують в Державному Департаменті скасувати Бюро безпеки і консулярних справ, яке виставляло пашпорти, видавало візи та полагоджувало справи втікачів. Функції цього бюра мали розділити між інші бюра Державного Департаменту. Тепер виявляється, що в цьому році Уряд не вноситиме жодного проєкту в цій справі.

ДЕЯКІ ФАРМЕРИ НЕ ВДОВОЛЕНІ з того, що Уряд збільшив на 15 відсотків посівну площу під пшеницю, бо гадають, що Уряд хоче збільшити запас пшениці в резервових магазинах, щоб після того можна було зменшити ціни на пшеницю. Фармер Бенні Гердболдшаймер із Небраски сказав, що замість збільшувати число акрів під пшеницю, Уряд повинен би дати більше за пшеницю, вирощену на теперішніх акрах. Але фармер губернатор Оклагоми Генрі Беллмон хвалить секретаря рільництва Орвілла Фрімена за збільшення посівної площі під пшеницю і закликає скасувати всякі обмеження в цій справі.

НЕГРИТЯНСЬКІ СПОЖИВАЧІ РІЧНО ВИТРАЧАЮТЬ на закупи коло 27 більйонів, — оцінює Департамент Торгівлі. Дані про це є в окремій книжечці, виданій для бизнесменів. До цієї книжечки написав передмову секретар торгівлі Джан Т. Коннор, який стверджує, що поліпшилося економічне становище негритянського населення в останніх роках. Він каже, що треба змагати до того, щоб економічний стан негрів якнайбільше покращав, бо тоді пошириться внутрішній американський ринок. В цій книжці є подані дані про негрів та бібліографія літератури про них.

АЖ ТЕПЕР ВИЯВИЛИСЯ НАСЛІДКИ ТОГО примусового затемнення, яке було виникло 9-го листопада 1965-го року, і внаслідок якого в численних стейтах ЗДА і одній провінції Канади не було електричного струму год. 5:27 по полудні. Рівно 9 місяців після цієї дати в нюйорських шпиталях народилося небувало велике число немовлят. В шпиталі Мавнт Сайней пересічно денно народжується 11 немовлят, а 9 місяців після 9-го листопада 1965-го року число народжених дітей становило 28. Подібно було і в інших нюйорських шпиталях. Не було електрики, не було телевізії, радія ані кіна, і подружжя мусіло йти вночі спати.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ПЕРЕВЕДЕ В ЖИТТЯ ВСІ ДЕКРЕТИ, що їх видав останній Екуменічний Собор у Ватикані. З Ватикану повідомляють, що 5 з-поміж 16-ти ухвалених декретів будуть введені в життя вже в найближчому часі. Вони відносяться до визначення засягу епископської влади, до релігійних орденів, місій, до прав вірних і до релігійної освіти. 11 інших видатних Собором декретів вже в дії, а між ними важливі постанови, як зміни у Службі Божій, відношення до інших християнських церков для повного з'єдинення та й відношення до жидів і не-християн.

ІНДОНЕЗІЯ І МАЛЯЙЗІЯ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР, яким закінчується кількарічна „холодна війна" між цими двома південно-азійськими державами. Віцепрем'єр Маляйзії Тун Абдуль Разан приїхав до Бангкоку, щоб разом з індонезійським міністром закордонних справ Адамом Маліком підписати цей договір. Обидві держави згоджуються відновити добросусідські зв'язки. Індонезійські партизанські відділи, які давніше діяли на території Маляйзії, були відтягнені ще в жовтні минулого року, коли Індонезії загрожував комуністичний переворот. Останній уряд в Індонезії веде протикомуністичну політику, але в той самий час зміцнилась комуністична партія в Маляйзії.

РОДЕЗІЯ ВДОВОЛЕНА З ТОГО, ЩО АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОПОНУВАВ ВІДНОВИТИ РОЗМОВИ про закінчення непорозумінь, які виникли з факту проголошення незалежности Родезії. Прем'єр Родезії Ян Сміт заявив, що обидві сторони заінтересовані в тому, щоби розв'язати проблему спору, а єдиний шлях для цього дипломатичні розмови. Англія вислала до Родезії спеціяльну урядову делеґацію.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА АРЕШТУВАННЯ МИХАЙЛА МИХАЙЛОВА В ЮГОСЛАВІЇ, ініціятивна комісія для видання вільного незалежного часопису діє далі. Маріян Батініч і Данило Івін очолили акцію для видання часопису, який має бути соціялістичний, але опозиційний до урядової лінії в Югославії. Михайлова арештували тимчасово для переведення слідства.

ПРОВІДНИК ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ В АВСТРАЛІЇ АРТУР КАДВЕЛ гостро заатакував австралійський уряд за його підтримку американської політики у В'єтнамі. Кадвел говорив, що Австралія через свою підтримку ЗДА втрачає приятелів в Азії. Він вважав, що проамериканська політика уряду в Австралії не приносить країні добра.

ТРИ УЗБРОЄНІ ПАСАЖИРИ В СОВЄТСЬКОМУ ПАСАЖИРСЬКОМУ ЛІТАКУ намагались стероризувати летуна і примусити його звернути літак до Туреччини. Летун не втратив панування над літаком і заатакував напасників стрілами з револьверу. При помочі інших пасажирів вдалось приборкати їх і літак приземлився на території СССР. Як подає совєтська преса, один із напасників мав би бути обвинувачений у вбивстві і тому намагався втекти перед присудом до Туреччини. Його прізвище подають як Ніколай Швачка.

З ВІДНЯ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ДО СТОЛИЦІ АВСТРІЇ ПРИБУДЕ ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР Ніколай Підгорний. Це була б перша закордонна візита так званого в західній термінології „президента СССР". Він повинен побувати в Австрії від 10 до 17 жовтня.

ЗДА випустили космічний корабель, що кружлятиме довкола Місяця

Кейп Кеннеді, Флорида. 10-го серпня ЗДА випустили в космос космічний корабель „Лунар Орбайтер", який має залетіти в район Місяця, та кружляючи довкола нього, фотографувати деякі місця на цій плянеті, щоб вчені могли встановити, де найліпше буде осісти американським астронавтам, які за кілька років полетять на Місяць. Ракету - корабель випустили о год. 3:26 по полудні, і вона має перелетіти 235,466 миль. Коли Лунар Орбайтер буде віддалений ві Місяця на 450 миль,це буде в неділю 14-го серпня, тоді ракета дістане наказ із землі, щоб випустила малу ракету, яка сповільнить її лет в гору та спричинить те, що Орбайтер може кружляти довкола Місяця. Кружляння довкола Місяця повинно бути у віддалі тільки 26-ох миль від плянети. Орбайтер має зробити більше як 300 кадрів докладних фот Місяця. Коли вдасться цей плян, то це буде перший американський корабель, що кружлятиме довкола Місяця. В квітні цього року СССР випустив був ракету Луна 10, яка кружляла довкола Місяця, але вона не мала фотографічних камер і не фотографула Місяця. Покищо Орбайтер летить згідно з пляном до Місяця, з Землі мають кореґувати його лет, щоб він дійшов до своєї цілі. В пляні є зробити фота 9-ох місць на Місяці, де могли б осісти астронавти. Орбайтер має фотографувати і той бік Місяця, якого не видко з Землі. Лунар Орбайтер ма зробити фото з Сорвеєра 1, який був випущений 1-го червня, і який переслав на Землю більше, як 11.000 фот Місяця, а тепер він не працює на Місяці. ЗДА плянують випустити до Місяця ще дальших чотири такі космічні кораблі, як Лунар Орбайтер. Перший космічний корабель цього типу випродукувала летунська фабрика Буїнґ, а фотокамери продукувала Компанії Істерн Кодак. Співпрацювала в цьому проєкті і Радіова Корпорація Америки. Космічний корабель Орбайтер випущено за допомогою ракети Атлас - Аджена. Лунар Орбайтер важить 800 фунтів.

Президент хвалить законопроєкт про громадянські права, схвалений Палатою

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив 10-го серпня, що він вдоволений із того, що Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт про охорону громадянських прав негритянського населення, бо це є милевим кроком до расової справедливости в цій країні. Президент просить Сенат, щоб схвалений законопроєкт був прийнятий без непотрібної проволоки. Президент сказав, що йому жалко, що Палата послабила урядовий законопроєкт в справі скасування расових обмежень в справі мешкань, але прийнятий Палатою проєкт є важливий, він є першим переломовим кроком в цій ділянці. Палата, казав Президент, переломила той фанатизм, який панує в ділянці винайму мешкань і домів у відношенні до негритянського населення. Рішення Палати, на думку Президента, свідчить про те, що численні білі громадяни уважають несправедливим те, що дехто може відмовити комусь мешкання тільки з цієї причини, що той хтось має шкіру іншого кольору. Палата Репрезентанів схвалила законопроєкт про охорону громадянських прав більшістю 259 до 157-ох голосів. Вона відкинула більшістю 237 до 176-ох голосів пропозицію, щоб взагалі з законопроєкту скреслити той пункт, який говорить про мешкання і доми. Але Палата виключила коло 60 відсотків мешканевих одиниць в старих домах із проєкту, і до них не буде відноситися новий закон, та власники цих мешкань не мусітимуть винаймати їх негритянському населенню.

● В Лондоні вже друга жінка заакредитована амбасадором. Пані Доня Клявдія Каскайте де Рохас почала свою діяльність як амбасадор Коста Ріки. Її попередницею на цьому високому пості була пані Марія дель Кармен Ґіттерез де Чіттенден.

Д-ра Леоніда Соневицького похоронено на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку

Ню Йорк. — В середу 10 серпня ц. р українська громада Ню Йорку супроводила в останню дорогу передчасно померлого молодого українського істрика, члена кореспондента Української Вільної Академії Наук та секретаря Управи УВАН д-ра Леоніда Соневицького. Після переносу домовини з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юрія трьох священиків Впр. оо д-р І. Ковалик, Ярослав Кекіш та Володимир Рабій відправили Заупокійну Службу Божу, до якої співав хор під проводом п. І. Хомина. В похоронних урочистостях взяли участь крім ближчої і дальшої рідні покійного і його приятелів представники УВАН з проф. Дам'яном Горняткевичом, віце - президентом УВАН і проф. Володимиром Міяковським у проводі, як також представники українських наукових, літературних і мистецьких кіл. Після Служби Божої, під звуки церковних дзвонів тіло винесено з церкви і похоронний похід від'їхав у напрямі укр. Цвинтаря в Бавнд Бруку. Панахиду над могилою в Бавнд Бруку відправив парох католицької церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі о. декан Антін Борса. Згодом молитву над свіжою могилою провів також Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА Мстислав, який виголосив коротке надгробне слово. Від Президії Української Вільної Академії Наук промовляла над могилою проф. Н. Осадча-Яната, а від Історичної Секції УВАН прощав покійного д-р Олександер Домбровський.

Д-р Леонід Соневицький

Попереднього дня, у вівторок, 9 серпня, в похоронному заведенні П. Яреми заупокійний парастас відправили Впр. оо. Сотер Голик, Ярослав Кекіш та д-р Іван Ковалик. Після парастасу промовляли проф. Дам'ян Горняткевич — від УВАН, ред. Богдан Кравців — від УНСоюзу, ред. Свободи та редакційних колеґій гасловоі і англомовної Енциклопедії Українознавства, і професор Цяпка від хору „Трембіта" в Нюарку. Панахиду в понеділок 8 серпня ц. р. відправляв о. Христофор, ЧСВВ.

Американські літаки помилково збомбардували цивільну оселю

Сайґон. — Спровоковані комуністичним відділом американські літаки збомбардували цивільну оселю в Дельті Меконґ, спричинивши в той спосіб одну з найбільших трагедій, яка заторкує цивільне населення, за всю в'єтнамську війну. За військовими звідомленнями 15 осіб було забитих і 183 ранені. Село Труонґ Тгань, що лежить 125 миль на південь від Сайґону, окупувала чота комуністичної підпільної армії і переводила там пропагандивний мітинґ, коли над селом появився американський розвідувальний літак. Комуністи почали стріляти до нього не зважаючи на просьбу мешканців, щоб не провокувати летунів, бо за це може бути відплата. Комуністичні аґітатори не дозволили також мешканцям, які сподівались відплати, залишити їхні хати і сховатись у полі. Літак замаркував димом місцевість, звідки його атакували, і за кілька хвилин на цю місцевість налетіли два американські бомбардувальники і перевели налет. Військове командування заявило що бомбардування було плянове, бо комуністична провокація підсунула думку, що в селі є великі залоги комуністів. Негайно після бомбардування до села прибула американська допомога, яка при помочі місцевої провінційної влади евакує ранених. Між раненими знайшли трьох комуністичних агітаторів. На інших фронтах боротьби з в'єтконґом і відділами північнов'єтнамської армії йшла позиційна акція. Повідомлення з Токіо стверджують, що Ганой подав про схоплення американського передового летуна, який вів налет на Ганой в червні. Ганой не назва прізвища цього аса-летуна, але американське командування підозріває, що мова про майора летунства Джеймса Кеслера з Індіянаполісу. 40-річний летун Кеслер вів налет на Ганой у червні і там був зістрілений. Кеслер — це корейський ветеран, у Кореї він зістрілив шість совєтських МІҐ-ів. Він був провідником 75 налетів у в'єтнамській війні.

Британський прем'єр Вільсон переорганізував основно склад свого уряду

Лондон. — Після прийняття Палатою Громад урядової програми замороження платень і цін прем'єр Великої Британії Гарольд Вільсон провів основну пеореорганізацію свого уряду. Джордж Бравн, міністер економіки, став міністром закордонних справ. Майкел Стюарт керуватиме господарством Великої Британії. Артура Боттомлі, державного секретаря для зв'язків Коммонвелту, тісно зв'язаного з Родезійськогою кризою, найменовано на міністра заморського розвитку. Його пост зайняв Герберт Довден, провідник Партії Праці в Палаті Громад. Лідером цієї Партії став Ричард Кроссман, дотеперішній керівник міністерства житлового будівництва, що його очолив Ентоні Ґрінвуд — досі міністер для справ заморського розвитку. Програма замороження платень і цін була прийнята Палатою Громад 272 голосами проти 214, значить, більшістю 52 голосів, не зважаючи на те, що уряд Вільсона диспонує в Палаті більшістю 93 мандатів. Багато із членів Партії Праці були або неприсутні під час голосування, або стрималися, не бажаючи підтримувати урядову програму.

У Тант не хоче більше бути Генеральним Секретарем ОН

Ню Йорк. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй не бажає більше кандидувати на цей високий пост. Про це він повідомив делеґації деяких держав і задумує подати про це офіційне повідомлення ще перед Днем Праці. Каденція У Танта на пості генерального секретаря ОН закінчується 3 листопада. У Тант сказав 35 представникам африканських держав, що його постанова невідклична. Про це він повідомляв також уряди ЗДА, СССР, Англії і Франції. Всі ці уряди, як також всі африканські держави підтримують кандидатуру У Танта на дальших п'ять років секретарювання в Об'єднаних Націях. В Англії і парлямент і палата лордів переголосували постанову, щоб просити У Танта залишитись на пості в Об'єднаних Націях. У Тант не хоче приймати більше цього посту з політичних причин Він є проти ескаляції війни у В'єтнамі, яку вважає „найбільше варварською в історії", якщо йдеться про втрати цивільного населення. Новий секретар мусітиме мати підтримку ЗДА, СССР, Англії, Франції і національного Китаю. Його має запропонувати 15-членна Рада Безпеки ОН, а потім затвердити Генеральна Асамблея, зложена тепер з 117 держав.

Однодумці Михайлова примушені відкласти видавання опозиційного журналу „Вільний Голос"

Задар, Юґославія. — Однодумці Михайла Михайлова, югославського славіста й автора засуджених режимом Тіта спогадів про „Московське літо 1964 року", відкликали триденне зібрання, що було заповіджене і скликане Михайловим в справі заснування нового не-комуністичного, але демократичного журналу. У зв'язку із пляном видавання такого журналу югославський комуністичний режим ув'язнив у понеділок 8 серпня ц. р. Михайлова й інших членів його групи попередив, що проти них будуть застосовані репресії. В такій ситуації група однодумців Михайлова, що її очолює заґребський науковець Даніель Івін, вирішила відкликати зібрання і справу заснування журналу, що мав був називатися „Свобідний Голос", відкласти на пізніший час. Водночас із цим однодумці Михайлова проголосили нову декларацію, в якій заявляють, що вони хочуть продовжувати демократичні традиції югославського партизанського руху під час другої світової війни й оцінюють позитивно досягнення режиму президента Тіта після війни. Все ж таки, вони обстоюють погляд, що поки в Юґославії існуватиме однопартійний режим, не може бути мови про якусь демократію в цій країні. В декларації заперечується також комуністичну тезу, що людина є продуктом економічних умов і стверджується, що людина була, є і буде свобідним творцем господарських умов й обставин.

В Давфині відзначено 75-річчя поселення українців у Канаді

Вінніпеґ. — У зв'язку з українським національним фестивалем у Давфині відбулося в дні 31 липня відкриття Хреста Свободи в місцевості Теребовля (Валлей Ривер), Манітоба, який буде пригадувати нащадкам, що там у 1897 році був виставлений за дорадою та благасловенням першого українського священика в Канаді о. Нестора Дмитрова перший Хрест Свободи в Канаді. Такими хрестами о. Н. Дмитрів відмічував нові і свобідні умови українського поселення в Канаді та перші українські богослуження в тих місцевостях, де він перебував. Відбудова Хрестів Свободи з-перед 1900 років має свою вимову в сьогоднішних часах, коли на Рідних Землях нема свободи. Хрестом Свободи Давфинщина вшанувала теж 75-ліття українського поселення.

З нагоди цієї небуденної події не тільки Давфинщина, але і цілої Канади. Українська Вільна Академія Наук перевидала наукову розвідку д-ра Михайла Марунчака „Канадійська Теребовля", що появилася була тому два роки у видавництві „Загальна бібліотека УКТ". В цій розвідці автор уточнив місце першої української Служби Божої в Канаді та місце, де був виставлений Хрест Свободи. „Теребовля" — це первісна назва місцевости, де була відправлена перша українська Служба Божа та був поставлений перший Хрест Свободи в Канаді. Пізніше уряд змінив назву на Валлей Ривер. Досі задержалася назва школи „Теребовля", що її популярно називають „Трембовля". Нове видання має мистецьку окладинку, що символізує 75 ліття українського поселення в Канаді.

Д-р Богдан Винар очолив департамент бібліотекарства в університеті Дженесіо

Дженесіо, Ню Йорк. — Голова Слов'янського Відділу в Американській Асоціяції Бібліотекарів і відомий біблотекар і професор бібліотекарства д-р Богдан Винар запрошений очолити бібліотекарські студії у стейтовому університеті в Дженесіо у стейті Н. Йорк. Д-р Богдан Винар — це ентузіяст бібліотекарства і наукової бібліографії. Уроджений у Львові він закінчив економічні студії у Мюнхені, далі отримав ступінь магістра бібліотекарства в університеті в Денвер і згодом докторат економіки у Мюнхені. Займається публіцистикою і був редактором квартальника „Розбудова держави", а в останніх роках присвятився педагогічній діяльності в ділянці бібліотекарства і видав кілька підручників, а саме підставовий підручник каталогування, введення до бібліографії, як також підручник з ділянки технічного ведення бібліотек. В останніх роках д-р Винар викладав бібліотекарство і бібліографію в університеті в Денвер, у стейті Колорадо. Він є автором багатьох праць з ділянки совєтської економіки. Співпрацює з журналами „Лайбрері кво-терлі" і „Лайбрері рісорсес енд технікал сервіс". Нова наукова позиція д-ра Винара у стейті Ню Йорк дасть змогу нашому науковцеві посилити його педагогічну ві наукову діяльність.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. (М. Д.). — Український Пласт під проводом пл. сен. Р. Ільницького, проф. д-ра Б. Галайчука, мґр М. Вавилика та О. Воловини доклав усіх можливих заходів і при допомові жертвенного членства набув площу та будинок на пластову оселю, яка находиться недалеко Буенос Айресу, що треба уважати певним успіхом в розбудові пластового руху в Арґентині. Пласт видає також пластову сторінку, яка під ред. М. Василика появляється в часописі „Наш Клич". Пожвавлюється пластова діяльність, головно тепер з набуттям власної оселі, — на якій молодь зможе гуртом перебувати під час літніх ферій та відбувати там пластовий вишкіл.

ІРИНА СТРОКОН АСИСТЕНТКОЮ В УНІВЕРСИТЕТІ В СИДНЕЇ

Сідней. — Українка Ірина Строкон закінчила з відзначенням студії фармацевтики в Сіднейському університеті і стала асистентом фармацевтичного департаменту цього університету, продовжуючи наукові студії для осягнення доктората.. Ірина Строкон відома в українській громаді із своєї праці в Пласті. Вона є внучкою відомого з передвоєнних часів адвоката у Львові д-ра Степана Шухевича, оборонця в справах ОУН.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЗА ЗРАЗКОМ ІНШИХ

Як відомо, в багатьох країнах західнього світу існує традиція спорудження пам'ятників літературним та фолкльорним героям: пам'ятник Дон . Кіхотові й Санчо Пансо в Мадриді, Томові Сосрові та Геклберрі Фіннові в ЗДА тощо.

У „Літературній Україні" з 15 липня М. Пойдеменко та В. Бойченко піддають думку поставити пам'ятники Тарасові Бульбі, лицареві Байді, козакові Голоті, шевченківським Перебенді і та Катерині, Котляревського Наталці, леґендарному Києві, Марусі Богуславці, Франківському Каменяреві . . .

ХЛІБ — ДЕРЖАВІ

В Україні жнива і разом з тим хлібо . здача. „Радянська Україна" з 17 липня повідомляє, що колгоспи Голопристанського району на Херсонщині виростили добрий урожай, зорганізовано ведуть його збирання і вже засипали у державні засіки 48 тисяч тонн озимої пшениці.

Здача хліба державі, повідомляє часопис, триває понад плян.

ФІЛЬМ ПРО ПЕРШОГО ЧЕКІСТА

Студія документальних фільмів у Москві випустила кінофільм „Подвиг" — про чекіста Фелікса Дзержинського.

У фільмі подано епізоди кривавої роботи чекістів: відбирання хліба в українських селян, чи, як „Культура і Життя" з 14 липня пише, — куркулів, „обличчя контрреволюційних верховодів" та ін.

Цей фільм незабаром появиться на екранах Києва, — тішить своїх читачів газета.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Князь — комуніст

В опереті відома постать князя-жебрака чи князя-волокити. Покищо легка комедійна література не знає такого персонажа, як князь-комуніст. Але знає його життя. У далекій Камбоджі, що колись була частиною Індо-Китаю під протекторатом Франції, виховався князь-комуніст, який намагається набути ключового значення в політичній грі на далекому відтинку південно-східньої Азії. Князь Нородом Сіганук мав уже замолоду дані стати оперетковим персонажем. Він виявив усі характеристичні прикмети „золотої молоді", і саме завдяки цим прикметам колоніяльна Франція фаворизувала його в 1941 році на камбоджський трон по його дідові з давньої королівської родини Хмер. Але колоніяльні протектори перерахувались, чи радше не врахували, що „золотий князь" має ще й амбіції. 18-річний Сіганук виїхав до сусіднього королівства Таї і звідтам денунціював Францію, що вона — не дозволяє йому виконувати королівських повинностей.

Не зважаючи на звільнення від колоніяльної французької опіки, Сіганук не зайняв камбоджського трону. Він уважав, що в більшій мірі зможе задовольнити свої амбіції, коли не зв'язуватиме себе з троном. Тож посадив він на королівському троні свого батька, а потім — після його смерти в 1960 р. — дозволив репрезентувати королівство своїй матері, сам узявши в руки державну керму, як голова держави і президент ради міністрів. У Сіганука своєрідний погляд на справи. Він — хоч і королівського роду — захопився комунізмом і найбільше любить комуністів. В одній із промов він говорив з жалем, що його походження не дозволяє йому бути комуністом, але він дуже хотів би ним бути. Ця заява визначає і політичну лінію Сіганука, що могла б стати темою оперетки. Сіганук виявив велику приязнь для червоного Китаю і, щоб доказати щирість цієї приязни, визнав ЗДА найбільшим ворогом, відмовившись від американської економічної допомоги, що переходила суму 3 мільйонів долярів річно.

За панування Сіганука Камбоджа стала для західнього світу ізольованою територією. Сіганук заборонив приїзд у країну закордонних кореспондентів, за вийнятком французьких. Останнього тижня він мав спеціяльну нагоду заденунціювати Захід, а спеціяльно ЗДА. В той час, як члени Міжнародної Контрольної Комісії оглядали в Камбоджі прикордонні місцевості, американські літаки збомбардували в тому районі камбоджське село. Це стало за нову притоку для денунціяції і протиамериканських заяв. Згадана подія сталася у невідповідний час. У вересні вибирається до тієї країни спеціяльний представник Президента ЗДА Аверел Гарріман, щоб обговорювати з урядом Камбоджі справу припинення військових постачань з Північного до Південного через територію Камбоджі. Сіганук заявив, що з цих переговорів не вийде нічого. Так само в листопаді відвідає Сіганука президент Франції. Місія де Голля інша, ніж Гаррімана: він бажає, щоб Камбоджа стала невтральною, бо це відповідає концепції розподілу сил французького президента. Але й про цю візиту може заздалегідь сказати князь Сіганук, що вона буде безуспішна. Князь Сіганук не хоче бути невтральним. Він хоче відіграти велику ролю, хоч би таку, як Сукарно, що є для Сіганука зразком величі.

Сіганук добре визначив свою ролю: вигравати на замішанні, що існує в південно-східній Азії. Недавно він заявляв у своїй промові, що його найбільші приятелі — це червоний Китай і СССР. Недарма в Камбоджі головна кватира В'єтконгу. Говорячи про ЗДА і про сусіднє з Камбоджі королівство Таї, що його впорядкувати допомагає Америка, Сіганук заявляв, що він у 1 000-10 000-100 000 разів воліє комунізм, ніж режими цих країн із їхньою „смердючою ідеологією". В такій ситуації подорож такого вправного дипломата, як Аверел Гарріман, чи також проща самого французького президента до Фном Пен справді таки не заповідає ніякого успіху. Чи допоможуть пертрактації, щоб відвернути закоханого у комунізм князя від його політичного загравання і з'ясувати йому справжню ситуацію. Князь Сіганук найбільше терпить від цієї нереальности, яку він бере за реальну ситуацію. Йому таки треба було народитись не в королівській родині старої династії Хмер, а в родині китайського колгоспника, і він зразу пізнав би, що комунізм — це не оперетка, а жорстока дійсність. Ситуація, в якій Сіганук грає ролю князя-комуніста, скінчиться з хвилиною, коли уряд Камбоджі перейде в руки комуністів. В тій новій ситуації не буде місця для Сіганука не тільки на королівському троні чи на пості прем'єр-міністра, але взагалі в суспільстві, контрольованому комуністичною диктатурою.

Стефанія Пушкар

НАШІ ВЗАЄМИНИ З МІЖНАРОДНОЮ ЖІНОЧОЮ РАДОЮ

Міжнародна Жіноча Рада, це одна з найстарших жіночих міжнародніх організацій, що постала в 1888 р. заходами невеликої групи жінок Англії, Індії, Франції, Америки, Канади і Данії, які рішили об'єднати жінок усіх народів без уваги на їх расові національні та релігійні переконання. Їхнє перше завдання було поборювати нерівність та дискримінацію в усіх людських взаємовідносинах. Це сталося за 60 років перед прийняттям Декларації Прав Людини. З того часу Міжнародна Жіноча Рада підтримує кожну акцію, що прямує до рівности і гідности у взаємовідносинах між людьми. У двадцятих роках цього сторіччя вона наполегливо боролася за прийняття чартеру для охорони дитини, що знайшло свою повну реалізацію в проголошенні Об'єднаними Націями Декларації Прав Дитини.

Під цю пору МЖРада об'єднує понад 6 Національних Жіночих Рад у країнах вільного світу (країни комуністичного бльоку не є членами МЖР) з багатомільйоновим членством. Це добровільне об'єднання жінок різних рас, різних віровизнань, різних культур та соціяльних традицій шукає справедливої розв'язки проблеми людських прав і соціяльних проблем не тільки жінки й дитини, але й цілих народів. Можна сміливо сказати, що велика частина праці спеціяльних організацій ОН спирається на допомозі й співпраці МЖРади і її складових частин — Національних Рад.

У багатьох новопосталих країнах МЖРада стоїть на передових позиціях у змаганні за справедливий суспільний лад, за усунення експлуатації працюючих та охорону праці жінки й дитини. У різних відсталих країнах вона підтримує змагання Національних Жіночих Рад за рівне право жінок і дівчат на всі ступені освіти, за право жінки здобути модерний фаховий вишкіл, що допоможе їй знайти працю в швидко зростаючій технології й індустрії сучасного світу.

Міжнародна Жіноча Рада у своїй Управі має представниць Національних Жіночих Рад з усіх континентів. Вона побудована на державному принципі і допускає на дійсного члена тільки одну Національну Жіночу Раду з даної країни, яка зуміє об'єднати в своїх рядах різні жіночі організації, що виконують громадсько - суспільні завдання в даній країні і притримуються демократичних засад правління.

В часах нашої державности, а рр. 1918-21 створилась була в Кам'янці Подільському Національна Рада Жінок України, яку очолила Софія Русова. На Конгресі Міжнародної Ради Жінок в Ослю у 1920 р. нашу Національну Раду прийнято в члени. На жаль, з утратою державности захиталося наше членство в МЖРаді, строгий статут якої дозволяє бути членами тільки об'єднанням державних націй.

На Конгресі МЖРади у Вашингтоні, в 1925 році, ще вдалося нашій тодішній делеґації в складі пп. Ганни Чикаленко - Келлер, Олени Лотоцької та Юлії Яреми затримати членство. Але вже на черговому Конгресі у Відні в 1930 р., не зважаючи на старання Софії Русової, Мілени Рудницької й Анастазії Йонкер, ми втратили членство.

Від того часу українське жіноцтво не було репрезентоване на тому терені. Щойно згодом ми знайшли можливість сконтактуватися з цією впливовою міжнародною організацією іншим шляхом. Українські жіночі організації стали членами Національних Рад країн свого поселення і тим відкрили можливість нашим представницям брати участь у Конгресах МЖРади в складі делеґацій Національних Рад. Так, уже в 1954 р. пані Олена Лотоцька, як член американської делеґації взяла участь у Конгресі МЖРади в Гелсінках, бувши там єдиною представницею жіноцтва слов'янського народу. З того часу в кожному наступному Конгресі МЖРади брали участь українки у складі американських чи канадійських делеґацій. У XVIII Конгресі МЖРади, що відбувся цього року в Ірані, брало участь п'ять українок, одна в складі американської, а чотири в складі канадійської делеґацій.

Це свідчить про те, що ми дедалі краще доцінюємо значення нашої співпраці з Міжнародною Жіночою Радою. Правда, ми не маємо там нагоди для декляративних виступів, бо кожну делеґацію на Конгресі заступає її голова, і для членів делеґації хіба в дискусії є нагода проявитись. Однак, участь у Конгресах МЖРади дає нам можливість безпосередньо контактуватися з чільними постатями сучасного жіночого руху, засвоювати методи його праці, які у взаєминах з іншими народами ведуть до зближення і дружньої співпраці.

Все це цінноці, які для нас, українок, дуже потрібні. Пригадати хоч би те, що ніхто, як колишня голова Міжнародної Жіночої Ради, Марі-Гелен Ляфоше, погодилася свого часу внести протест до Комісії Прав Людини в ОН проти переслідування та в'язнення нашого Митрополита Йосифа Сліпого. Очевидко, що це було можливе тільки тому, що ця провідниця жіночого руху була нами добре поінформована про страдальний шлях нашого народу, і тому виявила прихильність до наших потреб.

Таких прикладів можна навести багато. Але і цей свідчить про те, що, не зважаючи на неможливість політичних виступів, українське зорганізоване жіноцтво уважає участь в Конгресах Міжнародної Жіночої Ради за корисну для української визвольної справи.

Міжнародна Жіноча Рада, попри культурні, релігійні та національні різниці між народами вільного світу, зуміла об'єднати жіноцтво роз'єднаного світу на основі спільних надій та спільної журби за майбутнє їхніх народів. Велетенським вкладом праці в потреби сучасного вона старається забезпечити кращу майбутність світу.

Ми, українки, не смімо відставати від світового руху жінок, але мусимо йти впарі з ними, з вірою, що прийде час, коли й українська жінка, як репрезентант вільної Української Держави, засяде в колі об'єднаного жіноцтва світу.

М. Данилишин

ПАНОРАМА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Південна Америка охоплює 16 держав, які мають 17.800.000 квадратових кілометрів поверхні і понад 140 мільйонів населення.

Такі передові південноамериканські держави, як Арґентина (22 млн. населення) та Бразилія (понад 60 млн. населення), що посідають величезні простори родючої землі, не можуть її належно використовувати, як також не можуть використовувати своїх широких лісових просторів та підземних багатств, бо все це вимагає капіталу, а їхні державні бюджети протягом кількох років приносять мільйонові дефіцити.

Хронічною проблемою більшості держав Південної Америки є часті „револющії" та державні перевороти, які утруднюють і навіть унеможливлюють піднесення їх економіки. Хронічну економічну кризу посилюють також страйки. Страйкують не тільки робітники, але й державні та муніципальні урядовці, страйкують поштарі, шпитальні службовці і навіть народні вчителі та поліція, які домагаються не лише підвищення платні, а й виплати її за попередні місяці.

Чіле, Параґвай Уруґвай, Перу, Болівія, Ґватемаля, Еквадор, Колюмбія потребують готівки, щоб зрівноважити свої дефіцитові бюджети, і докладають усіх зусиль, щоб одержати довгореченцеві позики, що в теперішніх відносинах річ нелегка. І з цих власне причин держави Південної Америки не мають змоги належно розвиватися і підносити життьовий рівень свого населення, яке постійно збільшується.

Хронічна економічна криза та інфляція

Більшість держав Південної Америки переживають скруту та інфляцію, які спричиняють знецінення їхньої валюти і гальмують їх розвиток. Обнижується вартість не тільки арґентинського пеза та бразилійського крузейра, а навіть уруґвайського пеза, що уважається за найдорожчу монетарну одиницю Південної Америки. Для порівняння слід навести, що ще недавно 1 доляр коштував 5 уруґвайських пезів, а тепер треба вже 16 уруґвайських пезів, щоб купити один доляр, який кільна років тому коштував з Буенос Айресі 100 арґентинських пезів; тепер його офіційна ціна становить 205 пезів.

Не маючи змоги одержати довгореченцевих позичок, уряди поодиноких держав розв'язують цю проблему в той спосіб, що недобір державного бюджету покривають випуском оборотової та паперової валюти, а це не то не скріплює економіки, а навіть послаблює її. Такий стан, погіршуваний постійною інфляцією, змушує запровадити „монетарну контролю", що викликає незадоволення та труднощі серед усіх економічних ресортів.

В таких умовинах Арґентинська Конфедерація Праці (Се-Ґе-Те) домагається піднесення заробітної платні, вимагаючи від уряду ввести закон, який дозволяв би автоматично підвищувати заробітну платню враз із підвищенням цін на продукти першої потреби. Проте, такі заходи не розв'язують економічної проблеми, а лише її продовжують.

Правда, для розбудови Південної Америки створено так званий Міжнародний Монетарний Фонд і покликано до діяльности організацію Союз для Поступу, але вони не задовольняють потреб Південної Америки, бо інвестують капітал радше для зиску, як для допомоги економічно слабшим державам.

Подібно мається справа з проєктами „Камелот" та „Симпатин", які також мають економічні заінтересування в Південній Америці, але досі не осягнули одноэгідности в своїй діяльності.

Занепад духово - моральних цінностей

Крім хронічної економічної кризи, Південна Америка переживає глибоку духово-політичну кризу. В останніх виборах в Арґентині брали участь аж 24 партії, що з них деякі діляться ще на дві і навіть на три фракції. Загострене міжпартійне тертя унеможливлює нормальну парляментарну акцію і часто доводить до рукопашних вуличних конфліктів.

Такий хаотичний стан спричиняється до зростання всякого роду спекуляції, підкупства та хабарництва. Коли до цього всього додати невідповідну, безнарну господарку різних, деколи навіть високопоставлених осіб, то все це разом свідчить про повний занепад моральних цінностей, та публічної відповідальності.

Справи аґрарної реформи

Держави Південної Америки мають великі простори родючої землі, але більшість цих просторів лежить облогом, бо уряди не розпоряджають фондами, щоб належно вести рільництво. В деяких державах підготовляється „аґрарну реформу", але покищо ця акція перебуває лише в стадії плянування та переговорів.

На недавній конференції, влаштованій під протекторатом Об'єднаних Націй, з'ясувалось що в країнах Південної Америки 60% площі знаходиться в посіданні невеликого числа землевласників, які зовсім не цікавляться тим, щоб землю цю управляти, і тому вона лежить пусткою. Конференція запропонувала повести відповідні заходи для створення кооперативних господарств та плянтацій, які давали б належні зиски не лише власникам, але й тим, що їх проводитимуть. Також треба б ввести закони, які унормовували б та контролювали належний розподіл і використання земних просторів, що піднесло б добробут всього населення.

Загроза комунізму

В останніх часах у Південній Америці зростають комуністичні впливи в таких розмірах, що їх можна уважати загрозливими. Правда, в деяких державах комуністичні партії заборонено законом, але це комунізму не послаблює, а, навпаки, скріплює, бо масам імпонує все те, що заборонене.

Головною базою комуністів є Куба, яка є нічим іншим як аґентурою Москви, що за посередництвом „кастризму" намагається охопити ввесь американський континент, видаючи на це величезні суми грошей. Допоміжну акцію в цьому напрямку веде Уруґвай, в столиці якого, Монтевідео, є численні „розваговї", а на ділі прокомуністичні клюби, що, використовуючи конституційні вольності, ширять комуністичну пропаґанду в сусідніх державах.

Комуністичні доґми поширюються не тільки між робітництвом та селянством, а також головно між студентством, молодою ґенерацією учителів середніх шкіл та університетських професорів і навіть між військом. Комуністи обіцяють студентам скасування кляс та рівноправність і оплату навчання державним коштом. Як противагу цьому, замість арештувань і викидання студентів, треба піти їм назустріч і дати всі можливі полегші в закінченні студій, щоб в такий спосіб відвернути їх від впливу комуністичної пропаґанди і приєднати свідомих та ідейних працівників до розбудови держави.

Щоб належно протиставитися ширенню комунізму, треба в першу черґу подбати про поліпшення матеріяльного становища робітництва, про піднесення загального добробуту населення, даючи йому належну соціяльну забезпеку і залучаючи його до спільної акції скріплення народного господарства.

Чого потребують країни Південної Америки?

Хоч держави Південної Америки при теперішних відносинах не являють собою економічної та політичної сили, їх участь в розв'язуванні міжнародних проблем зарисовується чимраз чіткіше. Тому треба дати їм своєчасну допомогу і спільними силами допомогти знайти вихід із скрутної ситуації. Для цього потрібно:

— Устабілізувати уряди начили б відповідні плани

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАКРУТИЛАСЬ КАТЕРИНКА

Меліорація, зрошування, осушення, канали, — ці слова не сходять тепер із сторінок московсько-совєтських часописів в Україні. Навіть „Літературна Україна" — і вона, виконуючи наказ партії, товкмачить і товче ці питання. Дійшло до того, що „Молодь України" подає цілі числа, присвячені меліорації.

Кому чи бо, як не молодим дужим рукам, — каже секретар комсомолу України Ю. Єльченко у своїй статті, розтягненій на цілу першу сторінку часопису з 15 липня, — виконувати постанови, намічені травневим пленумом ЦК партії, щоб використати кожен гектар землі.

Кожен гектар української землі має давати Москві хліб, цукор, молоко, м'ясо... Для цього протягом п'ятирічки молоді руки мусять побудувати на півдні України зрошувальні системи на площі 650 тисяч гектарів, а в західніх областях і поліських районах осушити 700 тисяч гектарів заболочених та перезволожених земель. Конкретніше, українські юнаки та дівчата, з наказу Москви, повинні збудувати 7 зрошувальних систем. Серед них Північно - Кримський канал, Краснознам'янська зрошувальна система, Фрунзенський зрошувальний масив (на Лівобережжі між Дніпропетровським і Луганським) та система в зоні каналу Дніпро — Кривий Ріг.

Заскрипіла, закрутилася катеринка. Щоб підбатожувати українську молодь, створено, як при війську, „штаби ударних будов", мобілізовано цілу зграю пропаґандистів та аґітаторів, пресу, радіо і телевізію. Не гребують нічим. Як пише той же Ю. Єльченко, для цього організуються денадники, суботники і свята.

Тим часом у дійсності це заводнення, що на нього витрачено і витрачають величезні народні гроші і людську силу, виглядає трагікомічно. Збудували, наприклад, Кременчуцьке море. Затопили на Черкащині багаті землі. Переселили цілі села на гори, на белебні. А коли недавно відбувся так званий травневий пленум партії у Москві, то в Черкасах, як розповідає в „Літературній Україні" Сергій Плачинда (часопис з 12 липня), здійснюючи наказ згори, розробляють дійові заходи щодо осушення родючих земель, затоплених Кременчуцьким водоймищем.

Ближчим часом, каже Сергій Плачинда, в околиці села Леськи біля Черкас „відвоюють" у моря понад дві тисячі гектарів зелених луків, родючих чорноземів. А сьогодні ці землі виглядають, як своєрідна Індонезія — безліч зелених островів, великих і малих, цілі архіпелаги. Оскільки „море" дуже плитке, корови, пасучись, кочують від острова до острова.

П. Панасенко

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(51)

Прокуратор апеляційного трибуналу у Варшаві зажадав від міністерства судівництва у Відні, щоб воно вислало йому акти процесу Котурницького". (113).

Оголошення вироку відбулося 21-го січня 1878 р. М. Котурницького засуджено на три місяці арешту і після того виселення поза границі Австрії; І. Франка — на шість тижнів строгого арешту і на грошову кару в сумі 5-ох ґульденів за недозволену кольпортажу, евентуально на 24 години арешту; Івана Мандичевського, Щасного - Сельського і Остапа Терлецького, кожного зокрема на одномісячний арешт. Михайла Павлика — на три місяці строгого арешту, Анну Павлик — на один місяць строгого арешту.

Франко просидів у тюрмі від 12-го червня 1877 р. до 5-го березня 1878 р., отже 8 місяців і 23 дні, хоч засуджений був тільки на шість тижнів...

Цей процес найменший вплив мав на кар'єру Щасного - Сельського і Мандичевського, бо вони були вже на укінченні університетських студій. Щасний-Сельський став відомим лікарем у Витвиці коло Болехова (помер у 1922 р.), а Мандичевський — адвокатом. М. Павлик мав уже абсолюторію з філософічних студій, але навіть не старався з них користати, бо віддався журналістиці. (Помер у Львові 1915 року).

Найтяжче відбився засуд на О. Терлецькому та Іванові Франкові. О. Терлецький скінчив право і став адвокатом (1899 р.). Помер у Львові в 1902-му р., на 52-му році життя.

Франко студіював ще якийсь час в університеті, пізніше залишив університетські студії і здобув докторат у Відні аж в 1893 р.

Акад. К. Студинський звернувся був під час збирання матеріялів про цей процес до тодішнього польського сенатора соціяліста Болеслава Лімановського, який був арештований в 1877 році і який оцінив процес 1877-1878 рр. так:

„Справа наробила стільки шуму, що треба було когось засудити, щоб не компромітувати поліцію, намісництво, прокуратора й слідчого суддю, котрі у своїм запалі ломили часто конституційні ґарантії австрійських горожан. Сам процес чимало спричинився до поширення соціялістичних ідей". (ст. 112).

*

Акад. К. Студинський при закінченні своєї студії про процес 1878-го року подає реакцію української преси проти соціялізму й комунізму. Студинський, пишучи свою розвідку для друку в Києві, говорить про „нагінку проти соціялізму й комунізму ще перед арештами та судовими процесами". (ст. 113). Гадаємо, що це не можна звати „нагінкою", бож і тепер несоціялістична і некомуністична преса виступає в обороні своїх засад. Тепер соціялізм не уважається таким страшним, як 90 років тому. Соціялісти є прем'єрами міністрів і міністрами в европейських державах, а тоді в 1877-78 роках ніхто навіть не думав, щоб щось подібне було можливе.

К. Студинський невдоволений зі статті Волод. Барвінського в „Правді" (1877, чч. 3 і 5) під загол. „Слівце до опізнания", в якій автор протестував проти „пропаґанди західнього соціялізму і комунізму", бо він „противний вдачі українського народу" і не може остатися по своїй позитивній стороні перед лицем науки". І Данило Танячкевич в статті „Прояви соціялістичні між українцями та їх значіння" („Правда", 1877, ч. 5) виступив проти соціялістів, закидаючи їм, що „українські соціялісти є причепами соціялістів московських" та що „російське правління є одиноким мотором соціялістичного руху між українською молоддю".

Ці статті були надруковані перед арештуваннями. Коли почалися арешти, „Правда" написала ще гострішу статтю п. н. „Лжепророки" (ч. 12). Розуміється, що москвофільське „Слово" з радости не могло натішитися, що заарештовано українців, бож воно бачило в кожному прояві українського руху свою загибіль. Так само писала і польська консервативна преса, яка боялася втратити панівну ролю в Галичині.

К. Студинський закінчив свою студію такими словами: „Вирок суду і засуд з боку суспільности ломив життя, та не зломив. Найбільшу силу відпорности виявив ґеніяльний Ів. Франко, що австрійсько-польському судові відповів зараз по розправі брошурою „Що то єст соціялізм", а своїй суспільності працею велета". (ст. 114).

*

Зближаєсь час, і з серцем, б'ючим в груди
Я вирвуся, щоб бачити тебе.
Порвати пута фальші і облуди,
Що тисне нас і по душі скребе.

(XV, А., ст. 95)

Це перші рядки вірша „Картка любови", який поет написав 1-го травня 1878, сподіваючися, що за кілька днів побачиться з коханою Ольгою, з якою не бачився від часу, коли був заарештований, 12-го червня 1877 р. Поліція перевела слідство в домі о. Рошкевича. Молодша сестра Ольги Михайлина Рошкевич (Іванець) пише про це в споминах, написаних для акад. М. Возняка:

„Як надійшла вістка до нашого дому, що Франко арештований, настало велике пригноблення в домі моїх родичів. Була велика жура, батько був страшно обурений на Франка, а передусім на Драгоманова, що спровадив молодих хлопців на манівці.

„ДИВИСЬ! НА ТЕБЕ ЖДУТЬ ВЕРХИ!"

(2)

Одна істина.

Вже самої появи зорганізованих частин пластової молоді було було досить, щоб нав'язати найтісніший контакт з широкими масами українських поселенців Альберти. З другого боку вони довели до відома всім відповідальним за збереження української спільноти в Канаді, представникам організацій, об'єднаних у КУК, одну істину: треба докласти найбільших зусиль, щоб охопити тисячі молоді, всіх синів і доньок українських поселенців, щоб зберегти їх для української спільноти і працювати для неї. Першою передумовою — це зорганізування для них добрих рідних шкіл, народних і середніх, що дали б українській молоді основне знання української мови і відкрили б їй скарби української культури, світлі сторінки історії української нації. І це найважливіше завдання КУК.

Виконавши всеціло свій почесний обов'язок, пластуни від'їхали приблизно в 4-ій год. по полудні назад до Едмонтону, де були увечері гістьми провінційного уряду на бенкеті в залі „Трокадеро". По год. 7-ій вечором за почесним столом засіли: обидва Владики: Кир Андрей і Кир Ніл, о. О. Хомяк, о. Я. Федуник, о. пл. сен. В. Івашко, о. ред. П. Качур та інші, два міністри провінційного уряду: А. Головач і Гордон Тейлор (шляхів), посадник В. М. Данцер, президент КУК о. прал. В. Кушнір, голова відділу КУК адв. П. Саварин з дружиною, голова КПС пл. сен. М. Світуха з дружиною, голова Пласт-Приюту Гр. Барабаш, голова Осередку НТЦІ інж. В. М. Мацьків з дружиною і господар бенкету станичний пл. сен. В. Кунда з дружиною, пані І. Павликовська, голова крайової централі ЛУКЖ, д-р Я. Онуферко, голова єпархіяльної управи БУК, теж з дружиною. Простору залю з бальконами зайняли пластуни з батьками і представники молодечих організацій СУМ, МУН та гості, між якими були аж з Парижу: голова ПУН ред. О. Штуль з дружиною, яких донька пл. юн. Таня приїхала на Зустріч і до табору. За дуже поверховним обрахунком на бенкеті було понад 650 осіб, що його започатковано молитвою і благословленням Владики Кир Ніля. По вечері офіційну частину відкрив господар пл. сен. В. Кунда короткою промовою (українською й англійською мовами), після чого з привітаннями та словами признання пластунам за їхню працю виступили обидва Владики: Андрей і Ніл, посадник В. М. Данцер, мін. Амврозій Головач, мін. Тейлор, адв. П. Саварин в імені КУК, голова Пласт-Приюту Гр. Варабаш і вкінці голова КПС пл. сен. М. Світуха, який і передав, як символічний подарунок вдячности від Пласту, посадникові В. М. Данцерові англомовну Енциклопедію Українознавства, а мін. А. Головачеві „Археологію України" проф. Я. Пастернака. Всі приявні, пластуни зокрема, оплескували промовців, а привітання мін. Амврозія Головача — супроводили бурхливими оплесками. Вони висловлювали свою радість, бо мін. А. Головач говорив не тільки в імені провінційного уряду Альберти, що допоміг влаштувати бенкет фінансовою пожертвою, але говорив так, як повинен говорити кожний свідомий представник української спільноти в уряді чи то в парляменті. Правда, в суті речі пластуни чують увесь час у Пласті, на Курсах Українознавства про те, що треба любити, вивчати українську мову, духові скарби пребагатої культури українського народу, героїчне минуле України та її незламної нації і вони це роблять. Одначе почути від міністра українця слова заохоти: „Пам'ятайте, що ви українські діти. Шануйте своїх батьків, бо тільки таким способом шануєте себе самих" — це вже буває рідше. До того ніхто так, як молодь, не відчуває, коли промовець говорить до неї від душі і тому своїми оплесками пластуни висловлювали свої радісні почування.

В дорогу.

В понеділок 18 липня, к. 10 перед полуднем, пластуни від'їхали автобусами з Едмонтону до табору Крайової Пластової Зустрічі в околиці Джаспер. Їх прощали з гордістю, радістю і сльозами в очах усі: матері батьки та всі ті українські родини, які мали нагоду гостити в себе три ночі і два дні пластунів з цілої Канади і ЗДА. З короткого постою в Едсон пластуни вислали картки з привітаннями і вже по полудні опинились у таборі Зустрічі, приблизно 15 миль на схід від Джаспер, у прегарній долині, положеній між недоступними, на перший погляд, маєстичними верхами Скелястих гір. Перший день і ніч проминув мов хвилина: реєстрація, розподіл учасників до чотирьох самостійних таборів, кожний з своїм проводом окремо, розбивання шатер. Учасників розподілено за віком: Молодші юначки та юнаки (13-14 років) і старші (15-17), в кожному таборі по чотири курені (за винятком молодших юначок — три), з чого 175 юнаків, 152 юначки, 71 старших пластунів і сеньйорів (проводи: Зустрічі, Булави і таборів), усіх понад 400. Увечері першого дня всі учасники мали нагоду почути від дуже ввічливих провідників Національного Парку в Джаспері пояснення і вказівки, як слід поводитись у заповіднику: Всі учасники мали нагоду оглянути на екрані колірові картини про дивну і прегарну високогірську рістню та звіринний світ: на пні старої цвітки виростають з насіння нові, бо нагі скали навколо й урожайна верства дуже тоненька, та й тільки тут і там; деякі рослини своєю мінливою, рожево-червонавою краскою заманюють до себе комах, з яких опісля залишається тільки скелет; дивне озеро Малін, вода з якого починає зникати під землею вже в жовтні, щоб з весною знову наповнитись водою з ледняків і тоді глибина доходить до 60 стіп, а в озері багато риби. Ведмедями нема чого журитися, якщо всі свої харчі, зокрема м'ясиво, відкриті консерви, солодощі, печиво, що заманюють здалека тих лісових ласунів, підтягнути на шнурі на дерево оподалік від шатра. Тоді ведмідь не навідається до шатра чи до авта; хто ж держить згадані харчі відкриті в шатрі — заманює самий ведмедів. Зустрінувшись з ведмедем віч-на-віч у лісі — спокійно йти далі, не втікати; ведмідь має поганий зір і не зверне уваги на людину, яка зберігає холоднокровність; якщо ж з переляку починає бігти і кричати — ведмідь напевно завважить і може здоганяти. Інакша справа з ведмедицею з маленькими ведмедятами біля неї: кидається на прохожого й атакує, бо думає, що він хоче напасти на її дітей.

(Продовження буде)

Нові експонати в Українському Музею в Стемфорді

Управа Українського Музею в Стемфорді, Конн., повідомляє любителів музейних збірок, що наш Музей одержав в депозит дуже рідкісні і цінні медальйони наших історичних постатей в бронзі, роботи мистця Василя Масютина. Ці рідкісні медальйони є унікатом. Всіх медальйонів є 64, і вони представляють наші історичні постаті від князя Олега до Головного Отамана Симона Петлюри. Звичайно медальйон має з одної сторони постать, а з другої її герб.

Медальйони виставлені в ошкленій ґабльотці, і їх можна кожночасно оглянути при нагоді відвідин нашого Музею.

Збірка є власністю відомого нашого мистця Святослава Гординського. Крім того Музей одержав вироби української кераміки від п. Тані Осадци (тарілка і флякон) та від П-ва Шустів з Філядельфії тарілку роботи УСС Маланяка, зроблену на відзначення 50-літнього Ювілею УСС-ів.

Для Архіву і Бібліотеки Українського Музею передала п. д-р Марія Клячко цінну збірку видань про українське мистецтво та Альбом із вирізками різних статтей, комунікатів і віршів, що пов'язані із історією нашого Музею. Д-р Клячко була Управителькою Українського Музею в Стемфорді в 1941-43 рр. і в тому часі вела дуже широку пропаґанду в користь Українського Музею.

Управа Українського Музею складає оцим щиру подяку Панству Гординським, п. д-р М. Клячко та іншим Жертводавцям і Прихильникам цього найстаршого Українського Музею на американській землі.

Всі відвідувачі, а їх досі було вже кілька тисяч, з вдячністю згадують всіх Жертводавців. Особливо наша молодь є вдячною, що має змогу побачити такі речі з культурних надбань нашого народу, що їх ніде не може побачити

Останнього року Український Музей відвідали, між іншими гістьми, 4 шкільні прогульки, а саме: з Коговз, (під проводом Впр. о. Н Вояковського), з Північного Бруклина (під проводом Впр. о. дек. В. Андрушкова), з Ню Гейвену (під проводом Впр. о. монс. Івана Стаха та проф. Івана Телюка) та з Бріджпорту під проводом Впр. о. Я. Шуста. В прогульках брали участь деякі родичі та учителі згаданих шкіл. Діти мали теж нагоду зустріти свого Владику Преосв. Кир Йосифа, який передав їм пам'яткові медалі із Ватиканського Собору та уділив архиєрейського благословення.

Управа Музею надіється, що прогульок, які є корисними для нашої молоді, буде в майбутньому багато більше.

Д-р Василь Ленцик
Управитель Українського Музею в Стемфорді, Конн.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

Роман С. Голіят

Д-Р ЛЕОНІД СОНЕВИЦЬКИЙ

Син відомого українського науковця філолога проф. д-ра Михайла Соневицького і всім відомої громадської діячки Ольги Соневицької, д-р Леонід Соневицький не живе. Несподівано перестало бити серце талановитого історика й науковця Леоніда Соневицького, члена Наукового Товариства ім. Шевченка й Української Вільної Академії Наук.

Не зважаючи на його молодий вік, Леонід на протязі свого короткого життя зумів заповнити численні прогалини в нашому науковому світі. Його наукові дослідження і статті були друковані в англомовних АННАЛАХ УВАН-у. Він був також членом редакційної колеґії англомовної енциклопедії „Ukraine: A Concise Encyclopaedia", що її видав УНСоюз.

Леонід постійно висловлював думку, що багато в нього до викінчення наукових праць. Його найкращим приятелем до останньої хвилини життя була книжка. Наукова праця абсорбувала ввесь його час та підкопала здоров'я, забираючи його передчасно від люблячої родини, і від української спільноти, українського наукового світу, ряди якого рідшають з кожним днем.

Леонід Соневицький посвятив себе всеціло українській науці. Він помер як передовий вояк, борець за українську справу. Він заповняв численні прогалини, працював без упину, щоб засвідчити перед вільним світом, що Україна не здалася в затяжній боротьбі з московським наїздником, який систематично нищить українську науку, нарід і нашу прадідівську віру і землю.

Нехай цьому передовому борцеві за українську справу американська земля буде легкою, а українська спільнота розсіяна по всіх континентах вільного світу збереже його заслужене ім'я на сторінках української історіографії.

Вічна Йому Пам'ять!

Весільне прийняття в Білому Домі тривало чотири і півгодини

Вашингтон. — Весільне прийняття з приводу вінчання панни Лусі Джансон з Патриком Нудженом тривало 4 і півгодини, в ньому взяли участь понад 700 осіб. Погода дописала і прийняття вдалося якнайліпше, щасливими почувалися не тільки молода пара та її родичі, але і всі гості. та вся столиця Вашингтон, яка бачила, що в тому дні мешкання Президента стало подібним до мешкань звичайних людей, а не було місцем найвищої виконної влади в цій країні. Дві оркестри грали на переміну, працювали три бари, окремо можна було випити шампанського (тільки американського!) вина, багато танцювали. Пані молода танцювала зі своїм чоловіком, з батьком, з Джорджом Гемілтоном — актором, який буває в товаристві її сестри Лінди, та з іншими. Пані молода краяла весільний торт, і перший кусок просила дати своїй матері, другий своїй свекрусі пані Нуджент, яка передала його своєму чоловікові. Третім куском ділилися молодята, кормлячи одне одного. Молода пара залишила гостей, які танцювали, коло 5-ої години по полудні, а о годині 6-ій з'явилися молодята, перебрані до подорожі. молода була в турбані на голові, а молодий в сірому літньому убрані.

ПАНОРАМА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

(Закінчення зі сто. 2-ої)

поодиноких держав, які визнають оздоровлення економіки.

— Створити спільний панамериканський ринок для збуту головних продуктів тих держав, скасувавши всі прикордонні і митні оплати.

— Уможливити їм вигідні й довгореченцеві позички на спорудження електрівень, будову доріг і розвиток транспорту, як також на закуп машинерії для добування мінеральних покладів.

— Розгорнути широке житлове будівництво.

— Сприяти еміґрації робітників - фахівців, що для малозаселених держав є конечним чинником їх розвитку.

Країни Південної Америки мають великі природні багатства і для їх ефективної експлуатації потрібно не лише відповідних фондів, а також доброго плянового господарювання та активної співпраці всіх громадян. Змагаючи за економічне піднесення цих країн, треба забезпечити їхньому населенню непорушне право приватної власности, свободу слова, думки та способу життя.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. о. ПЕТРА СМИКА

складаємо 25.00 долярів на Український Католицький Університет у Римі.

Д-р Ольга і Петро МОЦЮК

Замість квітів на могилу Дорогого нам Вуйка

Д-ра ФРАНЦА СВІСТЕЛЯ

пересилаю 10.00 долярів на Український Католицький Університет у Римі.

Софія ФЕДИШИН з Родиною

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. ПЕТРА ТАРАСА КАЗАНІВСЬКОГО

нашого Дорогого Кузена, пересилаємо 25.00 долярів на Український Католицький Університет у Римі.

Надія і д-р Володимир ПРОЦИКИ з сином Юрком

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА В АМЕРИЦІ

подає до відома своїм Членам, що 9-го серпня 1966 р. помер в Шикаґо, Ілл., по важкій недузі Член-Основник та кількакратний Член Головної Управи Об'єднання кол. Вояків УПА в Америці

сл. п.

поручник Святослав Левицький

Сл. п. Святослав Левицький був одним з активних співосновників молодої Української Збройної Сили 2-ої Світової Війни, як Леґіон ДУН — 1-ша УД УНА — УПА. На еміґрації сл. п. поручник Святослав Левицький належав до тих друзів, які своєю працею та товариською огладою були тим елементом, що допомогли в зорганізуванні українського комбатантського життя.

ВІЧНА ЙОМУ СЛАВА!

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА в АМЕРИЦІ

СПОРТ

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Неділя, 28-го серпня:

Футбольний турнір в Українському Селі в Бавнд Бруку з участю дружин УСК-у Ню Йорк і „Чорноморської Січі" з Нюарку та чотирьох інших неукраїнських дружин, з якими ведуться переговори про їх участь.

Субота, 3-го вересня:

Товариські футбольні і відбиванкові змагання „України" з Торонта і „Чорноморської Січі" з Нюарку на оселі „Верховина" у Ґлен Спей.

Субота, неділя і понеділок, 3-го, 4-го і 5-го вересня:

Тенісові і плавацькі першості Української Спортової Централі Америки і Канади на „Союзівці".

МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР ЗА ЧАШУ ЧЕМПІОНІВ

Ню Йорк Інтер Клюб, власником якого є Енцо Маноцці, відомий футбольний діяч на Сході ЗДА, влаштовує в цьому році Міжнародний Футбольний Турнір Чемпіонів, які змагатимуться за американську Чашу Чемпіонів. Цей турнір трьох славних клюбів, „Сантос" Ф. К. з Бразилії, „Бенфіка" Ф. К. з Портуґалії і А. Е. К. з Греції, відбудеться в трьох днях, в неділю, 21-го серпня, в середу 24-го і в неділю, 28-го серпня на грищі Трайборо Стадіону в Ню Йорку.

В першому дні зустрінуться „Сантос" і „Бенфіка", в другому „Сантос" і А. Е. К., а в третьому „Бенфіка" і А. Е. К. Недільні змагання визначені на годину 3-ю по полудні, а змагання в середу почнуться о год. 8.30 вечором.

„Сантос" з Бразилії і „Бенфіка" з Портуґалії, — це дві славні по цілому світі футбольні команди. „Сантос" був десять разів першуном Бразилії і тричі переможцем змагань за першість світу в роках 1961, 1962 і 1963. У складі „Сантосу" грає феноменальний змагун Пеле, а в складі „Бенфіки" один із найкращих футболістів світу Еусебіо. „Бенфіка" був дев'ять разів першуном Портуґалії та чемпіоном Европи в роках 1962-63. Обидві дружини, „Сантос" і „Бенфіка" приїдуть на турнір в Ню Йорку у своїх найкращих складах із цілим рядом змагунів, які брали участь в першостях світу в Лондоні. Обидві ці дружини мають на воротах репрезентантів своїх країн, які боронили воріт збірних на світових першостях в Британії.

— о —

ВИСЛІДИ ТЕНІСОВИХ ПЕРШОСТЕЙ СУАСТ-СХІД

В тенісовому турнірі за першість Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств - Схід, делеґатури Української Спортової Централі Америки і Канади, який відбувся в днях 30-го і 31-го липня 1966 на Союзівці занотовано ось такі вислідн поодиноких зустрічей:

Елемінації:

О. Олинець — М. Ломаґа 6:0, 6:2.

В. Гук — Ю. Олексієнко 6:0, 6:0.

Б. Стопницький — М. Лепкалюк 6:0, 6:0.

Ю. Ломаґа — Т. Боднарчук 6:4, 6:2.

Р. Олинець — П. Шиприкевич 4:6, 7:5, 6:2.

Ю. Савчак — О. Лисогір 6:0, 6:1.

А. Гончаренко — Б. Галькевич 6:2, 6:2.

Ю. Кобрин — В. Клозник 6:3, 5:7, 6:0.

К. Бень — Р. Ракочий 6:3, 6:3.

Я. Гук — Ю. Савицький 9:7, 6:4.

Перша рунда:

В. Герлинський — О. Олинець 6:2, 7:5.

В. Гук — В. Ленець 6:1, 6:0.

Ю. Ломаґа — Б. Стопницький 2:6, 6:3, 6:4.

З. Яцків — Р. Олинець 6:3, 6:1.

Ю. Савчак — М. Шиян 6:3, 6:1.

А. Гончаренко — Ю. Кобрин 6:2, 6:0.

З. Снилик — К. Бень 6:1, 6:3.

А. Пащук — Я. Гук 6:1, 6:1.

Чвертьфінали:

В. Герлинський — В. Гук 2:6, 6:1, 6:4.

З. Яцків — Ю. Ломаґа 6:4, 6:1.

Ю. Савчак — А. Гончаренко 6:1, 6:2.

З. Снилик — А. Пащук 6:3, 6:4.

Півфінали:

В. Герлинський — З. Яцків 6:4, 6:3.

Ю. Савчак — З. Снилик 6:2, 6:1.

Фінал:

Юрій Савчак — Віктор Герлинський 6:3, 6:2.

Чемпіонат СУАСТ - Схід і Чашу д-ра В. Гука здобув Юрій Савчак, тенісист „Тризуба" з Філядельфії, а друге місце зайняв Віктор Герлинський, змагун КЛК Ню Йорк.

Висліди змагань юнаків, в яких взяло участь чотирьох тенисистів:

А. Ленець — Р. Жовніровнч 6:0, 6:1.

А. Ленець — А. Пінковський 6:0, 6:0.

Р. Ракочий — А. Ленець 6:2, 6:4.

Р. Ракочий — Р. Жовніровнч 6:1, 6:0.

Р. Ракочий — А. Пінковський 6:0, 6:0.

Р. Жовніровнч — А. Пінковський 6:2, 3:6, 6:3.

Першуном юнаків вийшов із гор кожний з кожним Роман Ракочий, який переміг усіх трьох суперників.

Ці змагання на Союзівці влаштовував Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку, а кермував ними інж. Богдан Рак.

— о —

ПРОФЕСІЙНА ЛАНКА „ТРИЗУБА" БУДЕ КОРПОРАЦІЄЮ

Український Спортовий Осередок „Тризуб" у Філядельфії та його професійна футбольна ланка відома під назвою „Юкрейнісн Нешенелс" ведуть вже понад п'ятнадцять років свою діяльність і виконали за цей час напегливою працею кількох десятків ентузіястів і при піддержці цілої громади велнчезну пропаґандивну роботу для українського імени. Як колись було важко пропхати в якомусь американському часописі саму назву „українець", так тепер у спортових колах, чи серед молоді на саму згадку про футбол почусте від них назву „українці", бо майже кожний американець знає про „Юкрейнісн Нешенелс" — чемпіона Америки у футболі. Такий пропаґандивний осяг коштував би в інших ділянках дуже багато, а при помочі спорту ми здобули його значно дешевше. Все таки для ведення цієї праці потрібно гроша і то приблизно кільканадцять тисяч долярів річно, за якими звертався УСО „Тризуб" до жертвенности української громади. Коли б кожний допоміг хоч малою пожертвою, це не було б для нікого великим обтяженням, але, на жаль, так не було досі, тому велика частина тягару лежала на плечах групи завзятих любителів цього спорту.

На загальних зборах професійної ланки футболу „Тризуба" вирішено її заінкопорувати. Це зроблено із практичних причин, щоб ланка не була пов'язана правно з матірнім товариством. Але ланка буде на ділі далі тісно співпрацювати з товариством. Професійна ланка вже була окремим тілом впродовж декількох років, але це не було оформлене правно і такий стан міг довести до випадку, за який були б особисто відповідальними члени Управи. Такого немає в корпорації, бо корпорація — це правна особа, а її члени можуть відповідати тільки сумами до висоти їхніх уділів.

Загальні збори устійнили висоту одного уділу на 5. долярів, щоб дати змогу якнайширшим колам нашого громадянства стати членами корпорації, та мати право рішати про працю професійної ланки. Вибраний загальними зборами Корпораційний Комітет у складі: адв. Д. Максимюк, О. Яремко, Медуха, Мазепа, Прокопишин, Сеник, Корчинський, Новоженюк і Мазурок, — має приготовити до наступних зборів проєкт статуту корпорації, зайнятися розпродажем уділів та заінкорпорувати це нове товариство. Успіх праці членів цього Комітету залежить від зрозуміння справи свідомим нашим громадянством, яке повинно стати членами товариства, закуповуючи уділи. Цим наші симпатики спорту найкркще докажуть, що їм залежить на добрі і розвитку товариства та що вони готові допомогти дальшій праці „Тризуба" над збільшенням пропаґандивних успіхів українців у спорті.

С. Мазурок

— о —

„УКРАЇНА" ТОРОНТО ВЕДЕ В ТАБЕЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІҐИ

Футболісти торонтської „України" відбувають тепер у повному розґарі свій ліґовий сезон Національної Футбольної Ліґи. Вони ведуть у показнику цієї ліґи, в якій грає вісім дружин, а найгрізнішим її суперником є „Італія", яка відбула менше гор, але й має менше втрачених точок.

В нападі „України" визначаються стрільці воріт Л. Довгалюк, О. Попович і Скоцень, син відомого футболіста Олександра Скоценя. Позицію лідера в табелі Ліґи захитала поразка „України" зі суперником на лаври першуна, дружиною „Італія" зі Судбур. До вісімки дружин Національної Ліґи, крім названих вже належать: „Тевтонія", „Геллас", „Гунґарія", „Хорватія", Кікерс і Портуґальський СК.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ В ШИКАҐО

В рамцях Тижня Поневолених Націй відбувся в Шикаґо дня 16-го липня цього року Маніфестаційний Похід. На фото: частина походу в середмістю Шикаґо з українською групою, в якій взяли участь шикаґівський відділ Союзу Українок Америки та СУМА, Шикаґо, Середній Південь. Учасники походу їхали у відкритих автах під американськими й українськими прапорами та з відповідними транспарентами.

ІЛЛЯ СЛОБОДЯН
(Посмертна згадка)

Читаючи „Свободу", я зауважила, що 7 липня помер заслужений союзовий діяч і предсідник 482 Відділу УНСоюзу в Карнеґі, Па., бл. п. Йосиф Сус, котрого я дуже знала як доброго народного працівника. 27 липня ми відпровадили на вічний спочинок, довголітнього союзового секретаря 396 Відд. УНСоюзу з Пітсбурґу, Іллю Слободяна.

Сл. п. Ілля Слободян приїхав до Америки 1912-го року і зараз тоді заснували Відд. УНСоюзу, котрий назвали Рогатинщиною, бо він сам походив з Рогатинського повіту. По кількох літах вибрано його на секретаря, який то пост він виконував аж до смерти.

Сл. п. Ілля осиротив дружину Євдокію, з котрою прожив щасливо понад 50 років, дві доні Катрусю і Ганю, та двох синів Олексу і Володимира. Полишив дев'ятьох внуків та двох свідомих українців - зятів, Івана Чорнотовича й Петра Крупу. Два хлопці Чорнотовича служать в американській армії і одного вже з корабля завернули, щоб попращав дідуся, котрого всі так любили і котрий їм неpаз такі гарні казки розказував про Україну. Всі вони говорять українською мовою та є членами УНСоюзу.

Вічна Йому Пам'ять.

М. Малевич

Танцювальний гурток „Чумак" виступив у Женеві

Женева. — Протягом чотирьох вечорів не лише кілька українських родин, що мешкають у Женеві, але багато любителів Терпсихори, мали рідку нагоду подивляти український танок в затишному садочку на кордоні Франції, куди женевська кооператива закликала з Парижа п'ятнадцятеро митців - любителів.

„Перша якість цього гуртка фолкльору українських танків, — пише з 9-го липня часопис „Ля Сюіс", — це не претендувати на великий спектакль і обійтися без численних артистів. Ці молоді танцюристки простотою і свіжістю вислову, завжди з усмішкою і ґрацією, надзвичайно елястичними певними виконаними рухами дали численним очевидцям мент свіжого відпочинку".

На початку кожного танцю керівник по-французьки пояснював його зміст і вказував на цю частину України, де він поширений. Звичайно, він починав по-українськи, хоч і далеко коротше, бо до „Коломийки", „Гречаників", „Киянки" та „Ой, не ходи Грицю" не мав потреби щось пояснювати. Крім цих танків, була ще „Гуцулка", „Кину кужіль" та „Трійка", яку виконували двоє дівчат та мужчина.

Присутні довго оплескували кожен танок, а часом доводилося танцювати вдруге, щоб задовольнити публіку. Так було з дівочим танком „Гони вітер", з „Козачком", „Запорозьким герцем" та з чудовим „Гопаком", який закінчив виступ групи. Під час перерви панна Ростислава Р. чуло деклямувала вірші.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 14-го СЕРПНЯ 1966 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні Збори Відд. 45 Т-ва „Любов" о год. 11.30 до год. 1.30 в Домі У.А.Горожан при 847 Франклин вул. Проситься членів вирівняти свої вкладки, та забрати свої дивіденд. чеки. — І Дудин голова М. Сеник секретар

БАЛТІМОР, Мд. Місячні Збори Бр. Пресвятої Тройці — Відд. 320 УНС в год. 1.30 по-пол. в Укр. Амер. Горож. Клюбі при 3101 О'Доннелл Стр. Проситься членів прибути на означений час та вирівняти свої вкладки — Д. Пісецький предсідник, І. Малко, секр.

ТОЛІДО, Огайо. Місячні збори Б-ва св. о. Николая 167 Відд. УНС о год. 2-ій по пол. в залі св. Михаїла 2824 Лаґриндж вул. Проситься членів прибути на Збори. — Управа Відд.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ Відд. 251 УНС о год. 11.30 перед пол. в церк. залі св. Ап. Петра і Павла, при В. 7-ій вул. — В. Козир предсідник, Т. Шмаґала, секр.

КЛІВЛЕНД Огайо. Місячні Збори Т-ва Сокіл — Відд. 336 УНС о год 1-ій по пол. в УНДомі. Проситься членів прийти і забрати свою дивіденду. — Гр. Степанек предс., Гр. Кисіль секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого Відд. 364 УНС о годині 2-ій в Українськім Н. Домі 3161 Іст 93 вул. — Управа Відділу.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва „Єдність" Відд. 163 о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 Н. Франклін Стр. Пригадка всім довжникам, що вкладка повинна бути заплачена найдальше до 25-го кожного місяця. — Фін. секретар С. Филик.

КЛІВЛЕНД Огайо. Місячні Збори Тов. Івана Франка — Відд. 334 УНС в 1-ій год. по пол. в Укр. Нар. Домі при вест 14-ій вул. Проситься членів прийти і вирівняти вкладки і забрати дивіденди. — Н. Задерецький предсід., Іван Холоднак рек. секрет., Стефанія Вохонок фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори Сестрицтва Прис. Богородиці — Відд. 36 УНСоюзу в год 2-ій по пол. На порядку дуже важні справи. Просимо сплатити свій довг. — Марія Філяс предс. Катерина Ярославська, касир, Ст. Гунька, секретар.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні Збори Т-ва ім. Тараса Шевченка — 349 Відд. УНС від год. 7-ої веч. в домі Михайла Габера при вул. Вашингтона, в Минвил, Н. Дж., На зборах головно буде обговорена проблема приєднання членів. Проситься всіх обов'язково прибути. — Управа Відділу.

МІКІЗ РАКС, Па. Місячні Збори Б-ва св. Володимира Відд. 91 УНС. По великій Службі Божій в церкві Пр. Діви Марії — буде посвячення нового прапора і панахида за померлих членів нашого Відд. Відтак збори в Нар. Домі, де двох із старших членів отримають годинники від УНСоюзу. По зборах фотографування членів із новим прапором і мала перекуска. Проситься членів прийти до церкви на відправи і на збори. Даніел Андерсин, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Т-во „Дністер" 430 відділ УНСоюзу повідомляє своїх членів, що побір вкладок за серпень відбудеться в слідуючих днях: Неділя, дня 14-го серпня, в „Тризубі в годинах 1-шої до 3-тої по полудні. Неділя, дня 21 серпня в Укр. Клюбі при Френклін вул. в годинах від 11.30 до 1.30 по полудні. В суботу, дня 27 серпня, в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул. в годинаг від 7.30 до 9.30 вечора. Просимо відібрати свої чеки дивіденди. — За Управу: Осип Бакай, секретар.

ТАРЗАН, ч. 5667. Тарзан у ватажка..

THERE WAS A MOMENT'S TENSION AS TARZAN APPROACHED THE STOCKADE. AND THEN, SLOWLY THE GATES OPENED-- HIS BLUFF HAD WORKED!

CHIEF KUPAMI SUDDENLY APPEARED FUMING... "FOOLS! YOU ARE LUCKY YOU DID NOT HARM THIS MAN!"

"FORGIVE THEM, BWANA, BUT THEY ARE FEARFUL-- THEY DREAD AN ARMY OF MARAUDING DEVILS!"

Було коротке напруження, коли Тарзан зближався до паркану. А тоді, поволі відкрилася брама... Його блеф був успішний!

Шеф Кюдемі нагло з'явився розсерджений.. — Дурні! Маєте щастя, що ви не поранили цієї людини!

— Пробачте їм, Бване, але вони перестрашені... Вони бояться армії мародерів-чортів!